

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026

Rok akademicki 2023/2024

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	EMISJA I HIGIENA GŁOSU
Kod przedmiotu	L 32
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Onomastyki
Kierunek studiów	Logopedia z nauczaniem języka polskiego jako obcego
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (licencjackie)
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok I, semestr 1
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Język wykładowy	Język polski
Koordynator	dr Małgorzata Kułakowska
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. Agnieszka Myszka, prof. UR, dr Małgorzata Kułakowska, dr Barbara Drozd

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
1		30	-	-	-	-	-	-	2

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku)

ćwiczenia – zal. z oceną

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Student ma wiedzę z fonetyki języka polskiego na poziomie szkoły średniej

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	zaznajomienie studentów z podstawami wiedzy z zakresu emisji głosu;
C2	wdrażanie studentów do opanowania umiejętności świadomego posługiwania się głosem, wyrazistą i donośną mową, właściwą intonacją i tempem mówienia
C3	zdobycie przez studentów z podstawowych informacji na temat higieny głosu
C4	zapoznanie studentów z najczęstszymi problemami związanymi z emisją głosu u pacjentów oraz nauczenie technik pozwalających korygować błędną emisję głosu;

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych i do efektów ze standardu kształcenia nauczycieli
EK_01	Student(ka) zna i stosuje w praktyce (w terapii logopedycznej i nauczaniu języka polskiego jako obcego) zasady fonetyki współczesnego języka polskiego a także podstawowe wiadomości z zakresu foniatrii (dotyczące zaburzeń głosu). Analizuje i interpretuje fonetykę akustyczną i wizualną; wprowadza do pracy elementy logopedii artystycznej.	K_W05 E.1L.W1
EK_02	Student(ka) zna znaczenie języka (głosu) jako narzędzia pracy nauczyciela oraz zna i stosuje praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową (ortofonię) oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu	C.W7
EK_03	Student(ka) potrafi posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu;	C.U7
EK_04	Student(ka) wstępnie ocenia opóźnienia i nieprawidłowości w rozwoju jednostki (w zakresie emisji głosu) a także odczytuje i interpretuje wyniki badań medycznych w zakresie niezbędnym dla logopedy; współpracuje z lekarzami w zakresie foniatrii.	K_U01
EK_05	Student(ka) analizuje językoznawcze podstawy logopedii i glottodydaktyki; stosuje w praktyce (terapii logopedycznej i nauczaniu języka polskiego jako obcego) fonetykę i fonologię współczesnego języka polskiego; analizuje teoretyczne podstawy wiedzy o języku; analizuje i interpretuje fonetykę akustyczną i wizualną; wprowadza do pracy elementy logopedii artystycznej. Potrafi także analizować i stosować podstawy foniatrii oraz analizować zaburzenia głosu	K_U05 E.1L.U1 E.1L.U3
EK_06	Student(ka) jest gotowy/a do skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu.	C.K2
EK_07	Student(ka) posługuje się zasadami i normami etycznymi, przewiduje skutki konkretnych działań konkretnych działań terapeutycznych i edukacyjnych; dba o bezpieczeństwo własne, otoczenia i współpracowników. Ma przekonanie o wadze zachowania się w sposób profesjonalny	K_K03 E.1L.K1

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu –

Treści merytoryczne
<i>Nie dotyczy</i>

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne
1. Emisja głosu jako dział techniki mówienia. Przedmiot i metody badania emisji głosu.
2. Teorie powstawania dźwięków mowy.
3. Budowa i funkcje narządów mowy
4. Profilaktyka i higiena głosu. Choroby narządów głosu i zaburzenia głosu.
5. Anatomiczne podstawy procesu komunikatywnego. Wpływ czynników biologicznych i środowiskowych na kształtowanie się głosu.
6. Rodzaje oddechu, cechy oddechu fizjologicznego i fonacyjnego. Znaczenie oddychania dla emisji głosu.
7. Rezonatory. Rola komór rezonacyjnych. Rejestr piersiowy i głowowy.
8. Ćwiczenia ustawienia ciała (technika Alexandra). Rozgrzewka przed ćwiczeniami oddechowymi
9. Podparcie oddechowe, ćwiczenia oddechowe jako element rozgrzewki głosowej oraz element terapii logopedycznej
10. Ćwiczenia usprawniające motorykę narządów mowy.
11. Nastawienia głosowe; atakowanie dźwięków.
12. Ćwiczenia fonacyjne, mormoranda
13. Dykcja. Prawidłowa wymowa samogłosek i spółgłosek.
14. Ćwiczenia tempa mówienia.
15. Programy ćwiczeń usprawniających aparat mowy -omówienie i ocena

3.4 Metody dydaktyczne

Ćwiczenia:

- ćwiczenia indywidualne,
- ćwiczenia w grupach,
- prezentacja multimedialna

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw)
EK_01	Ocena kolokwium zaliczeniowego, ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć	ćwiczenia

EK_02	Ocena kolokwium zaliczeniowego, ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć oraz głosów w dyskusjach	ćwiczenia
EK_03	ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć	ćwiczenia
EK_04	Ocena kolokwium zaliczeniowego oraz głosów w dyskusjach	ćwiczenia
EK_05	Ocena kolokwium zaliczeniowego, ocena ćwiczeń wykonywanych podczas zajęć i w domu (oceniane są efekty ćwiczeń polecanych do domu) oraz głosów w dyskusjach	ćwiczenia
EK_06	Ocena głosów w dyskusjach, wypowiedzi w trakcie zajęć, obserwacja	ćwiczenia
EK_07	Ocena głosów w dyskusjach, wypowiedzi w trakcie zajęć, obserwacja	ćwiczenia

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Ćwiczenia:

Zaliczenie z oceną

Ocena końcowa jest wypadkową ocen cząstkowych, które student otrzymuje za:

- Zadania wykonywane w domu i omówione podczas zajęć (waga 2)
- Zadania wykonywane na zajęciach (waga 1)
- Aktywny udział w zajęciach – ocena sumaryczna za cały semestr (waga 2)
- Zaliczenie kolokwium końcowego (waga 2)

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30 Ć
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, egzaminie)	5
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta: <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do zajęć – ćwiczenia domowe, • przygotowanie do kolokwium, • czytanie zalecanej literatury 	10 5 5
SUMA GODZIN	55
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	<i>nie dotyczy</i>
zasady i formy odbywania praktyk	<i>nie dotyczy</i>

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- A. Płusajska-Otto, 2017, *Podręcznik pracy głosem*, Łódź.
- A. Szkiełkowska, E. Kaznecka, 2011, *Emisja głosu*, Warszawa
- Pawłowski Z., 2005, *Foniatryczna diagnostyka wykonawstwa emisji głosu śpiewaczego i mówionego*, Kraków.
- Toczyńska B., 1998, *Łamańce z dykcją czyli makaka ma Kama*, Gdańsk.

Literatura uzupełniająca: (3-4 pozycje do wyboru przez studenta)

- Kazanecka E, Wrońska A, Szkiełkowska A, Skarżyński H., 2004, *Trudności terapeutyczne u pacjentów z nieprawidłową wysokością głosu w mowie*. *Audiofonologia*, 26: 77–80
- Myszka A. 2018, *Emisja głosu w kształceniu nauczycieli (rozważania na marginesie książki Agnieszki Płusajskiej-Otto)*, [w] *Głos – Język – Komunikacja 5: W obliczu emocji*, red. A. Myszka, K.I. Biełkowska, Rzeszów 2018, s. 176-188;
- Myszka A., 2015, *Pięć szeregów głosek dentalizowanych? O półpalatalnych głosekach szeregów szumiącego i ciszącego*, „*Logopedia Silesiana*” 4.
- Myszka A., 2014, *Wymowa grup spółgłoskowych – znajomość normy a realizacja (badania sondażowe)*, [w:] *Głos – język – komunikacja*, red. A. Myszka, Rzeszów, s. 97–110.
- Obrębowski A. *Postępowanie foniatryczne w zawodowo uwarunkowanych zaburzeniach głosu*. *Otolaryngologia*; 2002; 1(3): 161–66.
- Szkiełkowska A., Rosińska A., Piłka E., 2018, *Stymulacja Słuchowa Głosu – opis rehabilitacji logopedycznej pacjentów z zaburzeniami głosu*, *Nowa Audiofonologia* 7, s. 61-66.
- Zalesska-Kręcicka M, Kręcicki T, Wierzbicka E., 2004, *Głos i jego zaburzenia, zagadnienia higieny i emisji głosu*. Wrocław: PSPŚ.

Materiały multimedialne:

- www: <https://easyvoice.pl/>
- www: <https://dajsobieglos.pl/>

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej